

# Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

lahaja vsak petriek in veļa s postmno vred in s. Mariboru, aviljanu  
dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrti leta  
65 kr. - Naročnina se pošilja upravilstvu s tiskarni av Cirila koroske uti  
bav. 5. - Doležniki tiskovnega trusera dobivajo list bre. nauho. avro-nt

Posamezni listi se ne smejo uporabiti za druge namene. Če se ne uporabijo v roku 12 mesecev, se štejejo za odpadke. Če se ne uporabijo v roku 12 mesecev, se štejejo za odpadke.

### Celjsko vprašanje.

(Govor poslanca Fr. Robiča v drž. zboru dne 28. marcija.)

Slovenci, ki sedimo v konservativnem klubu, nismo imeli namena, posegati v sedanjo razpravo, tem manj, ker se nam zde politične razmere še sedaj nejasne, ker so sploh zelo težavne in ker smo mi nasproti vladi še vedno v čakajočem stanju. Že danes pa smem izjaviti, da smo mi in z nami gotovo velika večina slovenskega naroda pripravljeni, vlado odkrito in pošteno podpirati, kakor hitro bo pokazala voljo in zmožnost, pospeševati kulturne in gospodarske potrebe slovenskega naroda. Jaz in prijatelji moji se torej nismo mislili udeležiti razprave, ker si nismo mogli misliti, da se bode že tolikrat govorjeno in opisano celjsko vprašanje zopet danes privleklo v razpravo.

Ker pa je vendar to storil dr. Menger, zato bodi tudi meni dovoljeno označiti stališče, katero mi zastopamo v tej stvari. Slovencev na Štajarskem je tretjina prebivalcev v deželi in vključ temu nimajo do danes nobene slovenske srednje šole in niso zastopani ne v deželnem šolskem svetu, ne v odboru. — Pred nekaterimi leti obrnili so se slovenski poslanci na prejšnjo vlado s prošnjo in željo, da naj na gimnazijah na Spodnjem Štajarskem, katere po večini obiskujejo Slovenci, napravi slovenske vspeorednice. Po daljšem obotavljanju se je vlada odločila, na gimnaziji v Mariboru ustanoviti ne slovenske, pač pa dvojezične vspeorednice, to je take vspeorednice, v katerih se mladina v treh predmetih podučuje v svojem materinem jeziku. Ob enem pa je tedanja vlada obljubila ustanoviti tudi take vspeorednice na celjski gimnaziji, ako se bodo obnesle vspeorednice v mariborski gimnaziji.

Kakšne pa so razmere v Celju? V mestu Celju prebiva 4452 Nemcev in 1577 Slovencev. Toda to razmerje med Slovenci in Nemci bi bilo popolno drugače, ko bi bila objektivna komisija vodila ljudsko šteje, ne pa organ nemško-nacionalnega mestnega zastopa v Celju. Vkljub temu je razmerje tako, da pač nima nihče pravice trditi, da je Celje čisto nemško mesto.

Kaksne pa so razmere v okolici celjski, iz katere, zlasti iz okrajnih glavarstev Celje in Brežice, stariši svoje otroke pošiljajo v Celje na gimnazijo? V okrajnem glavarstvu celjskem je 124.891 Slovencev in 3991 Nemcev; v okrajnem glavarstvu brežiškem pa je 46.193 Slovencev in 1192 Nemcev.

Mesto Celje pa ima popolno nemško gimnazijo, toda nikdo ne bo trdil, da je gimnazija v Celju osnovana le za Nemce celjskega mesta in okrajnih glavarstev Celje in Brežice, kajti v teh okrajih je s številkami tako-le :

V okrajnem glavarstvu Celje z mestom vred in v okrajnem glavarstvu Brežice prebiva 172.661 Slovencev

in 9635 Nemcev, in v takih razmerah še govorite o nemški posesti? Ravno tako kakor za Nemce, je gimnazija v Celju tudi za Slovence; in velika večina teh Slovencev zahteva, naj se gimnazija uredi tako, da bo slovenski mladini mogoče, da se na spodnji gimnaziji vsaj v nekaterih predmetih podučuje v materinem jeziku. (Konec prih.)

## Naše ljudstvo in Amerika.

III. Toda skušnja uči, da tej lahkomišljenosti ali slepoti naših izseljencev je težko priti do živega. Kar govori ptuji agent, to vse mahoma verjamejo in bolj trdno verujejo, nego na sv. pismo. Vsa svarila prijateljev, duhovnikov in drugih veljakov ne pomagajo nič. Zamrzela jim je nekako rodna zemlja in vse, kar jih je prej veselilo tukaj, nima več nobene prijetnosti za nje. Videti je, kakor bi nekak hudobni duh jih zmotil in okoval z verigo pohlepnosti po denarju. Kakor sence se še nekaj časa vlačijo (navadno brez dela), dokler jih kakor hudodelnikov ne zmanjka neko noč. Navadno gredo mlajši, da se ob enem ognejo vojaščini, pa dosti je slo tudi že postaranih mož. O vseh pa lahko trdimo, da jih ni gnala v tujino revščina, nasprotno reveži in ubogi (če tudi zdravi) ne mislijo na selitev.

Zavoljo tega in ker ti izseljenci pusté mnogo nepreskrbljenih otrok in starékov, da jih morajo potem občine oskrbovati, ukreniti se bode moralo kaj, da se to izseljevanje zabrani. Prizadete občine naj bi se sedaj oglasile, ko se kuje nova domovinska postava, da se v njej sprejme določba, ki izseljencem v kratkem času domovinstvo odvzame. Če tudi morda še kateri pride domov, skušnja uči, da nima veselja za delo in prej ali slej jo zopet popiha. Če je torej njemu v močnih letih in zdravih dneh domačija preborna, naj se še za starost preskrbi drugje! Ob enem naj se posameznikom sploh zabrani izseljevanje. Če mu tu ni obstanka, naj vzame s seboj vse one, za katere je bil po postavi zavezan doma skrbeti.

Končno se nam le čudno zdi, da k vsemu temu vlada tako mirno gleda. V prvej vrsti bi se morala ona potruditi, uradno poizvedeti, kakšna utegne biti njenim podložnikom bodočnost v Braziliji, v katere pokrajine in s kakim namenom spravljajo plačani agenti naše ljudstvo? In če je ondi vse varno, dolžna je ondi njim v varstvo postaviti konzulat, da jim je za zavetnika, kakor to storijo druge države. Ker se o vsem tem nismo ničesar čuli, opozarjamo gg. poslance, da poizvejo pri vis. vladi za mnenje.

Da je stvar nujna, priča to, ker sô se mladeniči, bodisi postavljeni za nabor, ali že celo v službi vojaški